

Punt 13 : Raadsvoorstel: Herzien verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Hellendoorn (art. 213a Gemeentewet)

Aan de raad

Samenvatting:

In het onderhavige raadsvoorstel staan we stil bij de opzet en verdere aanpak van onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid die de Gemeentewet periodiek voorschrijft. Met de instelling van de onderzoeken beoogt de wetgever de transparantie van het gemeentelijk handelen te vergroten en de publieke verantwoording daarover te versterken. De bevindingen uit de onderzoeken worden dan ook ter kennis gebracht aan uw raad met daarbij – zo nodig – een concreet verbeterplan.

Op basis van de Gemeentewet dient de raad bij verordening nadere regels vast te stellen die waarborgen dat deze onderzoeksverplichting adequaat wordt ingevuld. Een daartoe strekkende verordening leggen wij hierbij ter vaststelling aan u voor. In vergelijking met de huidige aanpak kiezen we voor een praktische en probleemgerichte benadering: korte, gerichte onderzoeken, met een wat beperktere reikwijdte en aansluitend bij actuele vraagstukken. Wij stellen u voor in te stemmen met deze nieuwe aanpak.

Aanleiding:

Artikel 213a Gemeentewet verplicht tot periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur. Anders dan het onderzoek door de accountant en de rekenkamer gaat het hierbij om een zelfonderzoek. Toetsing op doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid is van belang voor de algemene oordeelsvorming over het gevoerde beleid. Met de instelling van de onderzoeken wordt beoogd de transparantie van gemeentelijk handelen te vergroten, en daardoor doelmatiger en doeltreffender te werken en de publieke verantwoording daarover te versterken. Alle zaken die voor een doelmatig en doeltreffend bestuur van belang zijn kunnen daarbij aan de orde komen.

Artikel 213a Gemeentewet

- Het college verricht periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. De raad stelt bij verordening regels hierover.
- Het college brengt schriftelijk verslag uit aan de raad van de resultaten van de onderzoeken.
- Het college stelt de rekenkamer of, indien geen rekenkamer is ingesteld, personen die de rekenkamerfunctie uitoefenen, tijdig op de hoogte van de onderzoeken die hij doet instellen en zendt (hem) haar, onderscheidenlijk hen, een afschrift van een verslag als bedoeld in het tweede lid.

Het is de verantwoordelijkheid van u om regels te stellen die waarborgen dat deze onderzoeksverplichting op een zinvolle wijze wordt ingevuld. De huidige verordening op dit punt dateert van 2005. Sinds die tijd is er veel veranderd. Deels als gevolg van bezuinigingen op de voor deze onderzoeken beschikbare formatie en deels door nieuwe inzichten rondom de uitvoering. Een en ander is voor ons aanleiding om de huidige verordening kritisch tegen het licht te houden en waar nodig op een nieuwe, meer actuele, leest te schoeien.

Doelstelling:

Het vaststellen van een actueel juridisch kader – passend bij onze huidige wijze van werken – voor de periodiek door ons college uit te voeren onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur.

Voorgestelde oplossingen:

Het college moet periodiek toetsen of bij de uitvoering van het gemeentelijk beleid wordt voldaan aan de eisen van doelmatig en doeltreffend bestuur. In de dagelijkse praktijk worden dat soort onderzoeken bijna ieder jaar wel uitgevoerd, zij het onder verschillende benamingen en de laatste jaren zelden onder de officiële 'titel' van doelmatigheidsonderzoek. Zo zijn de afgelopen jaren wat grotere onderzoeken uitgevoerd naar de invoering van betaald parkeren, de opzet van de buitendienst, subsidiecoördinatie en de gemeentelijke financieringspositie. Daarnaast zijn als onderdeel van de jaarlijkse verkenning van mogelijke bezuinigingen op tal van terreinen kleinere onderzoeken gedaan. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het onderzoek naar het muziekonderwijs, de wijk- en buurtaccommodaties en de subsidieverlening. Relatief nieuw zijn de onderzoeken in het kader van Lean. Daarin is de laatste jaren nadrukkelijk geïnvesteerd. Het gaat daarbij om onderzoeken met een relatief korte doorlooptijd (maximaal 3 maanden) en gericht op concreet ervaren knelpunten met als doel de kwaliteit en efficiëntie van ons werk te verhogen. Onder andere de volgende onderwerpen hebben we reeds onder de loep genomen: toeristenbelasting, debiteurenproces, energiefacturen, verstrekken van verkeersontheffingen, evenementenvergunning, documentenstroom (inhoud en proces) en positionering gemeentelijke vastgoedorganisatie. Het is vooral die praktische en probleemgerichte benadering die we in de nieuwe opzet in de volle breedte van beleidsanalyse en doelmatigheidsonderzoek vast willen houden: korte, gerichte onderzoeken, met een wat beperktere reikwijdte en aansluitend bij actuele vraagstukken. In plaats van de eerdere brede en (soms) langdurige analyses.

Onderwerp van onderzoek

Zoals uit de Gemeentewet blijkt moet worden onderzocht of de gemeente bereikt wat zij wilde bereiken (doeltreffendheid) en of dit tegen zo laag mogelijke kosten is gebeurd (doelmatigheid). Onderwerp van de onderzoeken is het door ons college gevoerde bestuur.

De onderzoeken kunnen verschillende onderwerpen en vormen hebben. Te denken valt aan het meten van de effecten van beleidsprogramma's, aan de hand van tevoren bepaalde indicatoren. Dat kunnen meetbare en telbare prestaties zijn. Ook kan worden gedacht aan meningspeilingen in enigerlei vorm en andere 'zachtere' meetmethoden. Naast de vraag óf de doelstellingen zijn gehaald kan worden onderzocht of dat gebeurd is met een zo efficiënt mogelijk gebruik van middelen.

De beslissing wat te onderzoeken is aan ons college. Vanzelfsprekend kunt u, de raadscommissies en/of het audit committee suggesties voor onderzoek meegeven. Bij de uiteindelijke keuze wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de toegevoegde waarde van een onderzoek in het licht van het gehele palet van onderzoek binnen de organisatie.

Opstellen onderzoeksplan

Bij de start van een onderzoek zullen wij van tevoren een onderzoeksplan opstellen (dit geldt niet voor de onderzoeken in het kader van Lean). Het onderzoeksplan moet een beeld geven van het voorgenomen onderzoek. In bijgaande verordening staat welke zaken een onderzoeksplan in ieder geval moet bevatten. Bij de uitvoering van de onderzoeken proberen we zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de (bestuurlijke) actualiteit. Wij zien in de nieuwe opzet dan ook af van een jaarplan waarin de onderzoeken voor het komende jaar zijn opgenomen. Dat geeft ons de nodige flexibiliteit om adequaat in te spelen op concrete ontwikkelingen en vraagstukken die zich aandienen.

Onderzoeken kunnen in opdracht van het college worden uitgevoerd door het ambtelijke apparaat (al of niet met inbreng van deskundigheid van derden) of door derden. Indien de ambtelijke organisatie de onderzoeken uitvoert zullen in de onderzoeksopzet waarborgen worden ingebouwd

waarmee de onafhankelijkheid van de analyse en/of adviezen ter verbeteringen worden gegarandeerd.

Rapportage en gevolgtrekking

Met de instelling van de onderzoeken beoogt de gemeente, naast de bevordering van doelmatigheid en doeltreffendheid, de transparantie van gemeentelijk handelen te vergroten en de publieke verantwoording daarover te versterken. De bevindingen van de onderzoeken worden dan ook ter kennis gebracht van de raad.

Bij de wat kleinere onderzoeken zal dat gebeuren via het reguliere P&C-instrumentarium. In de Paragraaf bedrijfsvoering van de programmabegroting en gemeenterekening wordt ingegaan op de nieuwe en lopende verbeteracties in de bedrijfsvoering. In deze Paragraaf zullen wij tevens rapporteren over (de voortgang en) de uitkomsten van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur. Bij de wat grotere onderzoeken – of als de onderzoeksbevindingen daartoe specifieke aanleiding geven – zal een afzonderlijke rapportage worden opgesteld.

Systematische aandacht voor doelmatigheid en doeltreffendheid impliceert ook het doel om te leren, om te denken over en te streven naar verbetering. Waar nodig komen wij dan ook met een plan voor verbetering. Ook daarover zullen wij u via eerder genoemde kanalen informeren.

Relatie met de lokale rekenkamer

Het verkrijgen van inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid vereist voortdurend informatie en aandacht. De controle op en de evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid en het beheer geschieden door ons college zelf. Daarnaast doet de lokale rekenkamer onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid en het beheer. De rekenkamer kan gebruik maken van de resultaten van de onderzoeken van ons college. Ook kan de rekenkamer zonodig een tweede oordeel geven, als ze van mening is dat over een bepaald onderwerp een onafhankelijk oordeel moet worden gegeven. Zeker de wat grotere onderzoeken zullen wij van tevoren afstemmen met de Rekenkamer om overlap te voorkomen.

Regels voor periodiek onderzoek

Het college is verplicht de onderzoeken te verrichten en hiervan verslag uit te brengen. De rol van uw raad bij deze onderzoeken is kaderstellend. De verordening die de raad vaststelt, conform artikel 213a Gemeentewet, bevat deze kaders. De raad bepaalt in hoofdlijnen de regels in de verordening, waaraan het college moet voldoen. De raad stelt ook vast hoe hij over de onderzoeken geïnformeerd wordt. Bijgaande concept-verordening is op deze uitgangspunten gebaseerd.

Burger en overheidsparticipatie:

N.v.t.

Communicatie:

Overeenkomstig artikel 214 van de Gemeentewet zullen wij de verordening binnen twee weken na vaststelling door uw raad toezenden aan het college van gedeputeerde staten.

Effecten meten:

N.v.t.

Planning:

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 oktober 2017.

Concept Besluit:

Samenvattend stellen wij u voor:

1. In te stemmen met bijgaande concept-verordening voor het doen van onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur.
2. De huidige verordening van 11 november 2003 (nr. 03.8356c) in te trekken.

(code voor postverwerking)

Nijverdal, 25 juli 2017.

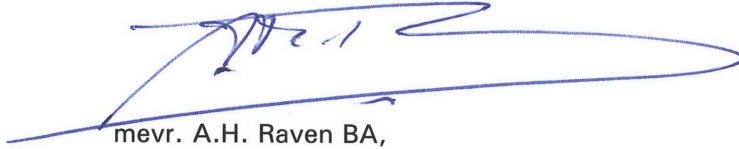
Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

De secretaris,

F. Dijkstra MBA,

de burgemeester,

mevr. A.H. Raven BA,

Advies commissie(s):

Het voorstel kan als hamerstuk naar de raadsvergadering van 26 september 2017.

Nr. 17INT02072

Nijverdal,

